

rømmede, at fangevogtere i Bagram havde tævet to afghanske fanger ihjel, afstedkommer basens isolationsceller fortsat stærk kritik fra Internationalt Røde Kors. I sommer påtalte Røde Kors endvidere, at dets inspektører var blevet nægtet adgang til fanger igennem måneder, og at fanger ved flere lejligheder var blevet udsat for grusom behandling i strid med Genèvekonventionerne. Der er vedvarende meldinger om systematisk mishandling, der af flere menneskerettighedsgrupper karakteriseres som tortur.

Ifølge amerikanske embedsmænd har nogle tilbageholdte opholdt sig i Bagram i mere end 5 år uden at være blevet anklaget eller stillet for en dommer. Danmark bør over for den amerikanske regering insistere på, at fanger i Bagram eller andre lignende steder enten frigives eller stilles over for en domstol. Der må etableres fuld åbenhed omkring tilbageholdelserne og fangerens vilkår, adgang til anklageskrifter og advokatbistand.

I de ulovlige lejre, hvor personer tilbageholdes, er der gentagne gange dokumenteret brug af tortur og andre umenneskelige eller nedværdigende metoder. Rapporter fra internationale organisationer som Røde Kors og Amnesty International og beretninger fra CIA-agenter og løsladte fanger tyder på, at tortur og mishandling i form af søvnberøvelse, »vandplankning«, slag og spark, seksuel ydmygelse, trusler og anden grusom eller nedværdigende behandling er omfattende. Det er helt uacceptabelt, og Danmark må understrege sin absolutte modstand mod enhver form for tortur og afvise, at udsagn, der er fremkommet som resultat af tortur, lægges til grund i retssager.

Et andet element i »krigen mod terror«, der strider mod al international ret, er de såkaldte »renditions«, dvs. kidnapninger og bortførelser fra andre landes territorium, der er gennemført af CIA. USA har indrømmet, at CIA har udført sådanne aktiviteter, og Amnesty International har dokumenteret, at der er tale om mindst 150 tilfælde af bortførelser af terrormistænkte siden efteråret 2001. Fangerne er i hemmelighed transporteret til tredjelande, hvor de er blevet udsat for forhør med brug af tortur eller anden grusom behand-

ling og frataget de retsgarantier, der normalt træder i kraft ved udlevering til et andet land. I nogle tilfælde er fangerne i tredjelande forblevet i amerikansk varetægt, i andre tilfælde er de udleveret til regimer i Mellemøsten og Centralasien, der er kendt for barbarisk behandling af fanger.

Amnesty International har udarbejdet et 13-punkts-program for, hvorledes USA's ulovlige tilbageholdelser kan ophøre, og hvordan respekten for menneskerettighederne i kampen mod terrorisme kan genoprettes. Dette program er sendt til regeringen og underskrevet af mere end 1.100 parlamentarikere fra hele verden.

Hovedkravene er bl.a., at Guantánamo skal afvikles, idet de tilbageholdte enten skal bringes for en dommer eller løslades. Der skal være fuld åbenhed omkring alle forhold af Guantánamo, herunder adgang til de enkelte tilbageholdtes sager, uhindret adgang til Guantánamobasen og de tilbageholdte personer for FN's eksperter og internationale menneskerettighedsorganisationer som f.eks. Amnesty International. Endvidere skal amerikanske love og forordninger, der strider mod international lov, som f.eks. »The Military Commissions Act« fra 2006 bringes i overensstemmelse med international lov eller ophæves. Danmark bør tilslutte sig dette 13-punkts-program og arbejde for, at EU gør det samme.

Den politiske scene i USA er de næste måneder domineret af præsidentvalgkampen, og det er vigtigt, at vi fra dansk og europæisk side bidrager til at sætte kritikken af Bushregeringens interneringspolitik på den internationale og den amerikanske dagsorden for derved forhåbentlig at bidrage til, at USA's kommende præsident forpligter sig til en kursændring.

Den danske regering bør efter forslagsstillernes opfattelse udarbejde en aktionsplan for at bringe krænkelse af den humanitære folkeret og de grundlæggende menneskerettigheder på dagsordenen i alle relevante internationale fora – herunder både i enhver bilateral kontakt med USA og som oplæg til fælles indsats fra EU's side med henblik på at bidrage til en ændret kurs fra den amerikanske regering.